

AUSTRIJSKI GRAĐANSKI ZAKONIK

UVOD

O ZAKONIMA GRAĐANSKIM UOPĆE

Pojam prava građanskoga

Član. 1.

Skup zakona, koji ustanovljuju posebnička prava i dužnosti stanovnika države među sobom, čini pravo građansko u istoj državi.

Član. 2.

Čim je zakon oglašen kao što treba, nitko se ne može tim izgovarati, da mu nije poznat.

Početak moći zakona

Član. 3.

Moć zakona i pravne posljedice, koje ishode od njega, počinju odmah kako je oglašen; već ako je u istom oglašenom zakonu početak moći njegove postavljen na kasnije vrijeme.

Opseg zakona

Član. 4.

Zakoni građanski obvezuju sve državljane onih zemalja, za koje su oglašeni. Državljeni ostaju podložni tim zakonima i u djelanjima i poslovima, koje čine izvan države, ukoliko je ograničena po istim zakonima osobna njihova sposobnost poduzimati ih, i ukoliko rečena djelanja i poslovi imaju izvest pravne posljedice i u ovim zemljama. Koliko su tuđinci vezani za te zakone, određuje se u slijedećem poglavlju.

Član. 5.

Moć zakona ne proteže se nazad; zato ne padaju oni na prijašnja djelovanja i na prava otprije stečena.

Tumačenje

Član. 6.

Kad se zakon na što uporabljiva (poziva), nije dopušteno inače tumačiti ga nego li donosi vlastito značenje riječi u njihovu savezu i jasna namisao zakonodavca.

Član. 7.

Ako se pravni slučaj ne da presuditi ni po riječima ni po smislu naravskomu zakona, imat će se obzir

na spodobne slučajeve, koji su u zakonima određeno presuđeni. Ako pravni slučaj ostane sa svim tim dvojben, valja ga s obzirom na okolnosti brižljivo sabrane i zrelo rasuđene presudili po načelima prava naravskoga.

Član. 8.

Samo zakonotvorcu pristoji vlast tumačiti zakon na način, koji svakoga jednako obvezuje. Takvo tumačenje ima se upraviti na sve pravne slučajeve, koji se još imadu presuditi, samo ako zakonotvorac ne prida, da se tumačenje njegovo nema upraviti na presudu takvih pravnih slučajeva, koji imaju za predmet djelanja započeta i prava iskana prije istoga tumačenja.

Trajanje zakona

Član. 9.

Zakoni imaju dotle svoju moć, dokle ih zakonotvorac ne preinači ili izrijekom ne ukine.

Druge vrste propisa, kao a) običaji

Član. 10.

Na običaje može se imati obzir samo u onim slučajevima, gdje se zakon na njih poziva.

b) pokrajinske ustanove

Član. 11.

Samo one ustanove pojedinih pokrajina i zemaljskih kotara imaju moć zakona, koje zakonotvorac poslije oglasa ovog zakonika izrijekom potvrdi.

c) sudačke izreke

Član. 12.

Naredbe izdane u pojedinim slučajevima i presude izrečene po sudovima u osobitim parnicama nemaju nikad moći zakona, i ne mogu se protegnuti na druge slučajeve ili na druge osobe.

d) povlastice

Član. 13.

Povlastice i osobođenja dana pojedinim osobama ili cijelim zborovima prosuđuju se kao svako drugo pravo, ukoliko uredbe političke ne sadržavaju osobitog određenja u tom.

Glavno razdjeljenje prava građanskoga

Član. 14.

Propisi zakonika građanskoga obuhvaćaju pravo osoba, pravo na stvari i ustanovljenja, koja su ovim

pravima opća.

Poglavlje dvadesetčetvrto

O KUPOVNOJ POGODBI

Pogodba kupovna

Član. 1053.

Kupovnom pogodbom ustupa se drugome kakva stvar za neku određenu sumu novca. Ova pogodba ide isto kao promjena među naslove, kojima se teče vlasnost. Stečenje biva tek onda, kad se preda stvar kupljena. Dok stvar nije predana, prodavač zadržava pravo vlasnosti.

Potrebitosti kupovne pogodbe

Član. 1054.

Pravila ustanovljena o pogodbama određuju uopće, kakvo treba da je privoljenje prodavaoca i kupca; i kakve se stvari mogu kupovati i prodavati. Cijena kupovna valja da sastoji u gotovom novcu, i ne može biti neodređena niti protuzakonita.

Cijena kupovna treba: a) da sastoji u gotovom novcu

Član. 1055.

Ako se stvar otuđuje nešto za novce, nešto za inu koju stvar: pogodba je kupovna ili promjene, ako je vrijednost u novcu veća nego običajna vrijednost stvari dane u naturi; ako li je vrijednost u novcu i u stvari jednaka, tad se pogodba broji među pogodbe kupovne.